

Ocena obszarowa jakości wody oraz szacowanie ryzyka zdrowotnego konsumentów na terenie gminy Łapy za rok 2021

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białymstoku realizuje monitoring parametrów grupy A oraz monitoring parametrów grupy B w wodociągach i indywidualnym ujęciu wody znajdujących się na terenie gminy Łapy.

1. Są to następujące wodociągi:

- Łapy,
- Daniłowo Duże,
- Płonka-Strumianka,
- Bokiny,
- Uhowo,
- indywidualne ujęcie wody Spółdzielni Mleczarskiej w Łapach,
- indywidualne ujęcie wody Samodzielnego Publicznego Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach.

2. Przedsiębiorstwo wodociągowe odpowiedzialne za jakość wody:

- Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łapach Sp. z o. o., ul. Płonkowska 44, 18-100 Łapy;
- Spółdzielnia Mleczarska w Łapach, ul. Brańska 8, 18-100 Łapy;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach, ul. Korczaka 23, 18-100 Łapy.

3. Obsługiwane miejscowości:

- wodociąg Łapy – Łapy, Łapy Łynki, Łapy Kołpaki;
- wodociąg Daniłowo Duże – Daniłowo Duże, Daniłowo Małe, Gąsówka Oleksin, Gąsówka Stara, Łapy Dębowa, Łapy Korczaki, Łapy Pluśniaki, Łapy Szolajdy;
- wodociąg Płonka Strumianka – Łapy, Gąsówka Osse, Gąsówka Skwarki, Gąsówka Somachy, Łupianka Nowa, Łupianka Stara, Płonka Matyski, Płonka Kościelna, Płonka Kozły, Płonka Strumianka, Roszki Włodki, Roszki Wodźki, Gąsówka Stara;
- wodociąg Bokiny – Bokiny, Wólka Waniewska;
- wodociąg Uhowo – Uhowo;
- indywidualne ujęcie wody Spółdzielni Mleczarskiej w Łapach – zaopatruje budynek mieszkalny w Łapach oraz pracowników Spółdzielni Mleczarskiej w Łapach;
- indywidualne ujęcie wody Samodzielnego Publicznego Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach – zaopatruje pacjentów i personel szpitala.

4. Liczba ludności zaopatrywana przez ww. wodociągi:

- wodociąg Łapy – 8572 osób;
- wodociąg Daniłowo Duże – 1670 osób;
- wodociąg Płonka Strumianka – 9061 osób;
- wodociąg Bokiny – 377 osób;
- wodociąg Uhowo – 1450 osób;
- indywidualne ujęcie wody Spółdzielni Mleczarskiej w Łapach – zaopatruje budynek mieszkalny (12 osób) oraz pracowników Spółdzielni Mleczarskiej (100 osób);
- indywidualne ujęcie wody Samodzielnego Publicznego Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach – zaopatruje pacjentów i personel szpitala.

5. Liczba zbadanych w ciągu roku próbek wody w poszczególnych wodociągach oraz jej jakość:

- wodociąg Łapy – 9 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej (7 próbek wody – monitoring parametrów grupy A, 2 próbki wody – monitoring parametrów grupy B) oraz 1 próbka wody w ramach nadzoru realizowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-

- Epidemiologiczną w Białymstoku (monitoring parametrów grupy B); wszystkie próbki spełniały obowiązujące wymagania;
- wodociąg Daniłowo Duże – 5 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej (4 próbki wody – monitoring parametrów grupy A, 1 próbka wody – monitoring parametrów grupy B) oraz 1 próbka wody w ramach nadzoru realizowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku (monitoring parametrów grupy A); wszystkie próbki spełniały obowiązujące wymagania;
 - wodociąg Płonka Strumianka – 5 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej (4 próbki wody – monitoring parametrów grupy A, 1 próbka wody – monitoring parametrów grupy B) oraz 1 próbka wody w ramach nadzoru realizowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku (monitoring parametrów grupy A); wszystkie próbki spełniały obowiązujące wymagania;
 - wodociąg Bokiny – 3 próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej (monitoring parametrów grupy A, oraz 1 próbka wody w ramach nadzoru realizowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku (monitoring parametrów grupy A); wszystkie próbki spełniały obowiązujące wymagania;
 - wodociąg Uhowo – 5 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej (4 próbki wody – monitoring parametrów grupy A, 1 próbka wody – monitoring parametrów grupy B) oraz 1 próbka wody w ramach nadzoru realizowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku (monitoring parametrów grupy A); w jednej próbce wody stwierdzono nieakceptowalny smak; woda była warunkowo dopuszczona do spożycia; ponadto próbka wody zaplanowana w harmonogramie poboru próbek wody na 2021 r. w ramach nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie została pobrana z uwagi na prowadzone postępowanie administracyjne w tym samym punkcie; pozostałe próbki spełniały obowiązujące wymagania;
 - indywidualne ujęcie wody Spółdzielni Mleczarskiej w Łapach – 5 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej (4 próbki wody – monitoring parametrów grupy A, 1 próbka wody – monitoring parametrów grupy B) oraz 1 próbka wody w ramach nadzoru realizowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku (monitoring parametrów grupy A); wszystkie próbki wody spełniały obowiązujące wymagania;
 - indywidualne ujęcie wody Samodzielnego Publicznego Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach – 3 próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej (2 próbki wody – monitoring parametrów grupy A, 1 próbka wody – monitoring parametrów grupy B) oraz 1 próbka wody w ramach nadzoru realizowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku (monitoring parametrów grupy B); w jednej próbce stwierdzono ponadnormatywną zawartość azotynów i nieakceptowalny zapach, druga próbka nie spełniała obowiązujących wymagań pod względem zawartości manganu, ponadnormatywnej mętności i ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 72 h, w trzeciej próbce wody stwierdzono ponadnormatywną zawartość żelaza i manganu; woda była warunkowo dopuszczona do spożycia przez ludzi; pozostała próbka wody spełniała obowiązujące wymagania.

W przypadku niewłaściwej jakości wody, po przeprowadzeniu działań naprawczych przez administratora wodociągu lub właściciela indywidualnego ujęcia wody, każdorazowo była pobierana próbka wody w ramach kontroli sprawdzającej przez pracownika Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

L. p.	Nazwa wodociągu	Wielkość produkcji [m ³ /doba]	Jakość wody Stan na 31.12.2021 r.	Przekroczone wartości parametrów (w ciągu roku)	Prowadzone postępowanie administracyjne (w ciągu roku)	Działania naprawcze	Uzdatnianie wody (metody)
1.	wodociąg Łapy	980,0	przydatna do spożycia	brak	brak	brak	napowietrzanie, odżelazianie
2.	wodociąg Daniłowo Duże	300,0	przydatna do spożycia	brak	brak	brak	napowietrzanie, odżelazianie,

							odmanganianie napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie
3.	wodociąg Płonka Strumianka	1235,0	przydatna do spożycia	brak	brak	brak	napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie
4.	wodociąg Bokiny	90,0	przydatna do spożycia	brak	brak	brak	napowietrzanie, odżelazianie
5.	wodociąg Uhowo	163,0	przydatna do spożycia	smak – 41 dni	woda była jednokrotnie kwestionowana; wydano 1 decyzję umarzającą; strona przedstawiła wyniki badania wody potwierdzające jej właściwą jakość	płukanie sieci wodociągowej	napowietrzanie, odżelazianie
6.	indywidualne ujęcie wody Spółdzielni Mleczarskiej w Łapach	7,6	przydatna do spożycia	brak	brak	brak	napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie
7.	indywidualne ujęcie wody Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Łapach	163,0	woda warunkowo dopuszczona do spożycia przez ludzi z uwagi na mangan	bakterie gr. coli – 51 dni, ogólna liczba mikroorganizmów – 26 dni, zapach – 325 dni, azotyny – 43 dni, sód – 43 dni, mangan – 307 dni, żelazo – 97 dni, mętność – 273 dni	woda była czterokrotnie kwestionowana; wydano 3 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz 1 decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi; strona przedstawiła wyniki badania wody potwierdzające jej właściwą jakość	płukanie i dezynfekcja sieci wodociągowej	napowietrzanie, odżelazianie,

6. Wpływ ponadnormatywnych parametrów na zdrowie.

Bakterie grupy coli nie powinny występować w dostarczanej wodzie. Ich obecność może wynikać z nieodpowiedniego uzdatnienia wody lub wtórnego jej zanieczyszczenia. Wskazuje na pogorszenie stanu czystości systemu, możliwość stagnacji wody oraz potencjalny rozwój biofilmu. Drobnoustroje obecne w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi mogą być przyczyną dolegliwości żołądkowo-jelitowych. Ponadnormatywna ogólna liczba mikroorganizmów $22 \pm 2^\circ\text{C}$ po 72 h nie stanowi zagrożenia dla osób zdrowych, może natomiast stawać się przyczyną zachorowań w szczególnych warunkach, u osób z obniżoną odpornością różnego pochodzenia, osób przebywających w szpitalach na oddziałach intensywnej opieki czy salach pooperacyjnych. Może wynikać z nieodpowiedniego uzdatnienia wody lub wtórnego jej zanieczyszczenia

Podwyższona wartość manganu, żelaza oraz ponadnormatywna mętność występująca na poziomie jak w ww. wodociągu mogą wpływać na pogorszenie właściwości organoleptycznych wody. Nie wywołują negatywnych skutków zdrowotnych u ludzi.

Niewłaściwy zapach trwał 325 dni, a smak 41 dni i nie miał bezpośredniego wpływu na zdrowie konsumentów.

Azotyny wraz z azotanami mogą powodować methemoglobinemię u niemowląt karmionych butelką. Jednak ilość występująca w wodzie w ww. wodociągu nie miała negatywnego wpływu na zdrowie, gdyż zawartość azotanów w wodzie była zgodna z wymaganymi normami, a przekroczenie dopuszczalnej wartości azotynów było nieznaczne i krótkotrwałe.

Sód nie stanowi problemu zdrowotnego przy wartościach występujących w wodzie do picia. Ponadnormatywne stężenia sodu mogą jednakże powodować smak wody niemożliwy do zaakceptowania przez odbiorcę.

7. Zgłoszone reakcje niepożądane – nie zgłoszono reakcji niepożądanych.

Po przeanalizowaniu wyników oceny jakości wody za rok 2021 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białymstoku nie stwierdza zagrożeń dla mieszkańców gminy Łapy w związku z zaopatrzeniem jej mieszkańców w wodę przez wodociągi: Łapy, Daniłowo Duże, Płonka Strumianka, Bokiny, Uhowo oraz indywidualne ujęcia wody: Spółdzielni Mleczarskiej w Łapach i Samodzielnego Publicznego Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Białymstoku
Waldemar Kulesza

